1852. N°. 118.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt ten Zaturdag Avond.

VRIJDAG, 1 OCTOBER.

De Prijs der Courant is f 13 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 30 September.

Uit Utrecht wordt gemeld, dat het Corps rijdende artillerie, dat in onze stad in bezetting zal komen, den 1sten October aldaar van Amersfoort wordt gewacht en den volgenden dag verder zal trekken.

Aanst. Zondag in het middaguur wordt het Corps alhier verwacht. Zoo wij vernemen zal het Corps Officieren en de muziek der Schutterij het buiten de Hoogewoerdspoort verwelkomen.

— Het is den Minister van Binnenl. Zaken voorgekomen, dat sommige gemeente-besturen op het bepaalde bij art. 126 der gemeente-wet, niet behoorlijk acht geven. Niet zelden toch gebeurt het, dat, ter uitvoering van wetten of van algemeene maatregelen van inwendig bestuur, de Raad besluiten neemt, terwijl Burgemeester en Wethouders, volgens art. 126, tot handelen geroepen waren, omdat de wetten of maatregelen geene bepaalde medewerking van den Raad vorderen. Zoo heeft zich b. v. het geval voorgedaan, dat de benoeming van een makelaar, die door Burgemeester en Wethouders moest geschieden, door den Raad is gedaan. Zoo is ook het verlof tot het oprigten eener fabriek, hetwelk Burgemeester en Wethouders hadden te verleenen, door den Raad gegeven. Alzoo het wenschelijk is eene herhaling van dergelijke met de wet strijdige handelingen, zoo veel mogelijk, te verhoeden, heeft de Minister de aandacht van de gemeente-besturen op art. 126 der gemeente-wet doen vestigen.

— Naar men verneemt, zegt de Haarl. Courant, zal de Graaf de St. George, wiens voorstel in Engeland alom bijval gevonden heeft, in eene voor belangstellende Protestanten openbare bijeenkomst, te houden te 's Gravenhage op Vrijdag, 1 October, des namiddags ten één ure, in het locaal Diligentia, eenige mededeelingen doen omtrent het wenschelijke, dat de Protestanten der verschillende landen van hunne levendige belangstelling in het lot der om der godsdienstwille tot galeistraf veroordeelde Madiai's doen blijken en zich op eenigerlei wijze aansluiten aan de pogingen der Engelsche deputatie, welke binnen kort naar Florence vertrekt en bestaan zal uit den Graaf Roden, Lord Cavon en Hon. Arthur Kinnaird.

— Het Berlijnsche R. K. blad, de *Deutsche Volkshalle*, na eerst te hebben gemeld dat de gewezen Gouverneur van Heeckeren met zijne familie en huisgenooten tot de R. K. kerk was overgegaan, verzekerde later, dat slechts de zoon van laatstgenoemden Edelman dien stap had gedaan. *De Tijd* alhier, merkte daarop in zijn nommer van 9 September aan, dat de bekeering, van welke er in de laatste weken dikwijls gesproken werd, alleen den zoon gelden zou van den Heer Baron van Heeckeren van Enghuizen.

Naar aanleiding van een en ander, ontving *de Tijd* dezer dagen van onzen Gezant te Weenen het volgende schrijven:

»Aan de redactie van het Tijdschrift *de Tijd*.

»De ondergeteekende, Minister van Z. M. den Koning der Nederlanden bij het Oostenrijksche Hof, verklaart bij deze, dat het geheele artikel, betrekkelijk den Heer Baron van Heeckeren, eenigen zoon van den Heer Baron van Heeckeren van Enghuizen, geplaatst in het Tijdschrift *de Tijd*, in dato van 9 en 10 September jl., een leugen is.

»Weenen, 23 Sept. 1852. B. VAN HEECKEREN."

(*Amst. Cour.*)

— Het graven der nood- of schuilhaven ten westen der stad Nijmegen is door de Heeren K. Verburgh, J. T. van Gelder en N. Hoogstraten aldaar voor de som van *f* 110,000 aangenomen. Dat werk moet den 15den December 1853 voltooid zijn.

— Ll. Zaturdag is van de werf der Rijn- en IJsselstoomboot-Maatschappij te Kampen met goed gevolg te water gelaten de ijzeren stoomboot Gouverneur-Generaal Duymaer van Twist, bestemd voor de vaart tusschen Rotterdam en Deventer.

— Uit het algemeen jaarlijksch verslag wegens het Instituut voor Doofstommen te Groningen, dezer dagen aan de leden rondgezonden, blijkt dat het aantal leden in het afgeloopen schooljaar wederom met 23 is verminderd, zoodat het getal leden nu bestaat uit 2851. In dat jaar zijn 32 doofstommen in het Instituut opgenomen.

— Bij de Tweede Kamer is ingekomen een ontwerp van wet tot bijdrage van *f* 600,000 aan de kosten voor de verdere droogmaking van het Haarlemmermeer, bij welke gelegenheid de Regering het volgende uittreksel mededeelt van een rapport door de Commissie van beheer en toezigt over de droogmaking, onlangs aan het Depart. van Binnenl. Zaken ingediend.

De Commissie erkent, dat vroegere vooruitzigten omtrent den termijn van droogmaking niet zijn verwezenlijkt. Zij had gedacht dat het Meer in 1851 zou zijn gedaald tot 4.42 A. P., dat is, droog zou zijn.

Het water is intusschen in 1851 niet lager gedaald dan tot 3.60 el onder A. P., waarop het stond met 31 October jl.

Het is in den winter weder gerezen, maar het verlies in het voorjaar meer dan teruggewonnen; de waterstand was den 26sten der maand Junij jl. gekomen tot 3.90 onder A. P.

Sedert is met de gunstige omstandigheden van dezen zomer het Meer van het nog overblijvende water ontledigd. Het is droog; slechts hier en daar vertoonen zich groote plassen, maar die veel hooger liggen dan de waterspiegels in de gegraven vaarten binnen het Meer, welke veranderlijk zijn, maar meermalen tot beneden 4.50 el onder A. P. staan.

Alzoo zal, onaangezien de vertraging van 1851, toch verwezenlijkt kunnen worden hetgeen de Commissie, blijkens het vorige verslag als waarschijnlijk stelde, namelijk dat in Julij 1854 de voltooijing, dat is het einde der verkaveling, daar zal zijn.

Vraagt men, waaraan de vertraging was toe te schrijven? Meer dan eene omstandigheid, zegt de Commissie, heeft daartoe medegewerkt.

Meermalen was er geen toevoer genoeg van water naar de stoomwerktuigen en moest men wachten naar de verlenging van togten of van de hoofdvaart tot in de diepere gedeelten van het Meer.

Meermalen joegen slechts matige winden het water van een of twee der machines af, die dan moesten stilstaan uit watergebrek, terwijl zij die aan het werken bleef, al was de wateraanvoer sterker, toch daarom geen meer water kon uitslaan; dikwerf was de gelegenheid tot uitmaling gunstig op het oogenblik, dat deze, om te hoogen boezemstand van Rijnland, geen plaats mogt hebben.

In den zomer van 1850 zijn er twee balansen van den Leeghwater gebroken; later is een gebrek aan den gewigtsbak binnen den stoomzuiger van den Cruquius ontstaan en moesten alle de ketels van den Lynden gedeeltelijk worden vernieuwd, hetgeen maanden stilstand dier werktuigen heeft veroorzaakt. Hierbij kwam, dat, terwijl nu en dan, na honderde uren onafgebroken werking, de machines moesten worden nagezien, en de stoomzuigers verpakt, dit somtijds geheel tegen de berekening aan, op tijdstippen trof, waarop men zonder dat had kunnen doormalen.

Men had zeker in 1851 bij mindere verlaging van het water, dan waarop gerekend was, lang zoo veel land niet kunnen verkoopen, als bij het vorige verslag gesteld was.

Waren echter niet de bekende moeijelijkheden met de stad Leyden in den weg geweest, eenige honderden bunders van het minder diep gedeelte van het Kagermeer zouden reeds in het afgeloopen jaar zijn verkocht, en nog meer dezen zomer langs de boorden van het diepere voorname gedeelte. Weldra zullen 4200 bunders, vallende buiten het terrein, waarop Leyden aanspraak zegt te hebben, en alwaar van de verkaveling meer werk is gemaakt, ten verkoop gereed zijn.

Met 1 September van dit jaar hadden de hoofdvaart van den Leeghwater tot den Lynden en de kruisvaart van den Cruquius naar Aalsmeer, tot waar die de hoofdvaart midden in het Meer snijdt, moeten voltooid zijn. Vertraging van de zijde der aannemers is de reden waarom dit eerst in de volgende maand zal plaats hebben. Verscheiden andere togten in het Meer zijn onder handen en komen nog in dit najaar gereed.

Het hemelwater, dat van tijd tot tijd weder plassen vormt, zal alzoo gedurende den winter reeds meerendeels naar de werktuigen ter ontlediging kunnen toevloeijen, en de droogmaking aanmerkelijk bevorderen.

De drooggevallen gronden schijnen goed te zijn, al geeft het hier en daarboven gekomen zand, wat enkele perceelen betreft, een ongunstigen indruk.

Bij den Leeghwater is het slechts eene niet noemenswaardige plek; bij den Lynden eene enkele zandplaat, gevormd uit vroegere veelvuldige zandstorting tot oeverbeveiliging; aan den Cruquius maakt het vroeger ingestoven zand der lage duinen bij Heemstede het meeste vertoon; maar 200 of 300 bunders zand op zoo vele duizenden doen niet veel af.

13 De ringdijk is overal digt en belet alle doorkwelling van water; alleen bij den Cruquius blijft eenige invloeijing door eene schulplaag onder den bodem van den ringvaart heen, die echter allengs minder schijnt te worden, en bij vergelijking met het uitgestrekte geheel, onbeduidend te noemen is.

De ondervonden vertraging en teleurstelling, waarvan de mogelijkheid niet onvoorzien was, blijkens de opmerking in het vorige verslag, aan welke wisselvalligheden eene onderneming van dezen aard is blootgesteld en hoe de geopende vooruitzigten geene zekerheid gaven, maar alleen waarschijnlijkheid, hebben natuurlijk op de kosten een nadeeligen invloed.

Deze zou echter dan eerst zeer merkbaar zijn wanneer die vertraging de voltooijing eerst een jaar later, dan berekend is, mogt toelaten. In dat geval zouden de kosten van bemaling, personeel en onderhoud één jaar langer voor rekening der onderneming blijven.

Intusschen hebben reeds het langer aanhoudend gebruik van steenkolen en smeermiddelen en de schade, door de onheilen en de meerdere slijtagie der werktuigen veroorzaakt, de kosten tot zekere mate verhoogd; schoon bij vergelijking met de meeste groote werken, zoo hier als buiten 's lands, deze onderneming, wat meerdere uitgaaf betreft, nog altijd geene aanzienlijke misrekening schijnt te zullen opleveren.

's GRAVENHAGE, 30 September.

Op voordragt van den Minister van Koloniën heeft Z. M. ingesteld eene Staats-Commissie tot onderzoek en beoordeeling der ontwerpen, zamengesteld met het doel om de nieuwe Nederlandsche Wetgeving voor de Nederlandsch West-Indische bezittingen van het Rijk toepasselijk te maken, en tot het daaromtrent uitbrengen van berigt en advies, en daarbij benoemd: Mr. P. A. van Steenbergen, Raadsheer in den Hoogen Raad; Mr. B. W. A. E. Baron Sloet tot Oldhuis, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal en President der Arr.-Regtbank te Zwolle; Mr. L. Metman, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal; Mr. P. Fiers Smeding, Oud-President van het Geregtshof van Suriname, te Haarlem; Mr. J. H. van der Sande, Raadsheer in het Prov. Geregtshof van Zuidholland; Mr. A. Brugmans, Advocaat te Amsterdam, en Jhr. Mr. H. G. C. L. Janssens, Advocaat te 's Gravenhage.

— Z. M. heeft eervol ontslag gegeven aan de Burgemeesters van Beugen en Abbekerk, J. v. d. Vondt en J. Spaander, den laatsten op zijn verzoek, en benoemd tot Burgemeester te Boxmeer en Beugen Mr. J. B. Hengst, en tot Burgemeester te Brummen Mr. C. H. Baron van Rhemen tot Rhemenshuizen.

— Z. M. heeft aan den Generaal-Majoor Falter, gepensionneerd als Luit.-Generaal, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als lid van het Comité van defensie.

— De Minister van Financiën heeft *f* 135 ontvangen van een onbekende, onder het postmerk Rotterdam, als eene aan 's Rijks Schatkist verschuldigde som.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Vervolg der Zitting van Dingsdag, 28 September.

De Heer van Goltstein kan zich met de strekking van het adres niet vereenigen, daar hij meent dat door de Regering meer tot stand kon zijn gebragt. — De Heer Groen is niet tegen de algemeene strekking, ofschoon hij welligt eenig amendement zal voorslaan. — De Heer Jongstra interpelleert den Minister van Oorlog over zijne verhouding tot de Kiezersvereeniging *Nederland en Oranje.*

De Minister van Oorlog, zich uitgenoodigd ziende verklaring te geven van zijne staatkundige beginselen, geeft te kennen, dat deze geheel en al overeenstemmen met eene loyale toepassing en uitvoering der Grondwet. Wat nu zijn lidmaatschap in meergenoemde Kiezersvereeniging betreft, hij werd door zijne vrienden uitgenoodigd deel te nemen aan de Vereeniging *Nederland en Oranje*, en aangezien deze zinspreuk de leus geweest is van geheel zijn leven, heeft hij onmiddellijk aan die Vereeniging deel genomen, en zoo lang men hem niet bewijst, dat men, om Minister te zijn, noch aan Nederland, noch aan Oranje, noch aan beiden, verkleefd behoeft te zijn, zoo lang zal hij geen bezwaar zien om tot die Vereeniging te behooren.

Nu volgt eene redekaveling tusschen verschillende leden en waarbij meer dan één verklaart niet voldaan te zijn over het antwoord des Ministers.

De Minister van Binnenlandsche Zaken zal kortelijk stilstaan bij de algemeene beschouwingen over het adres in verband tot de openingsrede en tot de handelingen van het Ministerie. De opmerkingen van den Heer van Goltstein zijn niet vrij van onjuistheid en onbillijkheid. Onbillijk acht hij den eisch, dat elk ontwerp door een Ministerie ingediend, ook door de Kamers moet zijn aangenomen, of dat anders de beschuldiging mag worden ingebragt van onvoldoende inrigting of gebrek aan goede verstandhouding met de Vertegenwoordiging. Dat gaat zeer zeker te ver, en zoo doende zou geen Ministerie, welk ook, zich ooit kunnen handhaven. Er kan verschil van stelsel bestaan, bij voorbeeld over de regterlijke inrigting, over de belasting-wetgeving, zonder dat daaruit *per se* af te leiden is, dat, wanneer de Kamers over zulke groote punten in eigen boezem verschillen, het Ministerie onvoldoende is ingerigt of geene medewerking van de Vertegenwoordiging erlangt. De tweede onbillijkheid heerscht in den uitleg der woorden: »wacht op onze daden." De Minister meent dat, na al hetgeen door dit Ministerie verrigt is, de zin dier woorden niet meer twijfelachtig kon zijn. Wat de werking der kiesen gemeentewet betreft, vraagt de Minister op den voorgrond, of het aan eenige wet gegeven is belangstelling te scheppen. Is er verwijt van gebrek aan belangstelling, treft dit dan niet veeleer de bevolking dan den wetgever? Maar het verwijt is onjuist, en tegen de voorbeelden, door den spreker aangevoerd, stelt de Minister over, dat bij de gemeentelijke verkiezingen nu reeds bij de eerste stemming van de 137,000 kiezers (van eene provincie is de opgave nog niet bekend) tusschen de 99 en 100,000 kiezers zijn opgekomen. Maar afgescheiden daarvan, is het betoog van den spreker eigenlijk gerigt tegen de Grondwet, die dan geboden zou hebben de toepassing van het beginsel der regtstreeksche keuze, schoon de Natie er niet rijp voor ware; maar, zoo als gezegd is: de gevolgtrekking van den spreker is niet juist. — Wat de regterlijke organisatie en het regt van vereeniging aangaat, ook hier is onbillijkheid; deze zijn voorgedragen, doch niet aangenomen, en die voordragt is geschied door een lid van het Ministerie, dat het thans verlaten heeft. — Wat de uitzigten voor het vervolg betreft, men zal moeten afwachten wat de nieuw opgetreden Minister van Justitie doen zal. Is het in billijkheid mogelijk, dat men daarover den Minister van Justitie nu reeds interpellere, gesteld hij ware hier? — Volgens den Heer Jongstra was de blijdschap, in de Troonrede heerschende, wel vatbaar voor tempering. Maar sluit dan blijdschap over eenen gelukkigen toestand het denkbeeld uit, dat er nog zeer veel te doen overblijft? Ja, indien de geachte afgevaardigde van meening was, dat het Gouvernement dit uit het oog verloor, dan ware het verwijt gegrond, maar zoo iets, de Minister is er van overtuigd, zal de Heer Jongstra niet beweren.

En nu nog een enkel woord over de vraag aan den Minister van Oorlog gerigt, of liever aan den Minister die thans het woord voert regtstreeks of middellijk gerigt, en die het besluit der benoeming gecontrasigneerd heeft. De Minister zegt, regtstreeks of middellijk, want men schijnt het niet te kunnen gelooven, zegt hij, dat ik zou gecontrasigneerd hebben het besluit om nevens mij zitting te doen nemen een Minister die een bestrijder zou zijn van de beginselen van ons Staatsbeleid, die overeenkomstig zijn met de Grondwet en de vrijheid der Natie. Daarom moet ik eerst doen uitkomen, wat er is voorafgegaan. Bij het onderhoud met den Minister van Oorlog, hetwelk vóór zijne benoeming heeft plaats gehad, is hem de loyale vraag gedaan: wat denkt gij van den gang van ons bestuur sedert 1848? En het antwoord des Ministers van Oorlog is zoodanig geweest, dat er geen twijfel kon bestaan omtrent zijne overeenstemming ten deze. Wat nu aangaat de couranten-artikelen over de verhouding van dien Minister tot de vereeniging met de leus: *Nederland en Oranje*, ik heb daarvan eerst later kennis bekomen. Welligt hadde ik, zoo ik er vroeger mede bekend ware geweest, aan den Minister ook te dien aanzien eene vraag gerigt. Mijne vraag was destijds eenvoudig: vereenigt gij u met de beginselen van dit Ministerie? en het loyale antwoord daarop was in dier voege, dat er bij mij geen zweem kon bestaan, als of (gelijk in de beraadslagingen schijnt vermoed) ik geen medewerking, laat staan tegenwerking van den nieuw optredenden Minister zou hebben te ondervinden.

Nadat de beraadslagingen over de algemeene strekking van het adres gesloten zijn, wordt de bijzondere bepaald op morgen ochtend.

Zitting van Woensdag 29 September.

Bij de voortzetting der beraadslagingen heeft de Heer van Hoëvell verlof gevraagd om nu meer bepaald den Minister van Oorlog te interpelleren over zijne verhouding tot de kiezersvereeniging *Nederland en Oranje.* De Minister van Oorlog bevestigt wat hij gisteren verklaard heeft, namelijk dat hij voorstander is van eene opregte en loyale toepassing en uitlegging der Grondwet; wijders dat hij ten volle instemt met de staatkundige beginselen van het tegenwoordig Ministerie, daar hij en anders geene zitting in zou genomen hebben, en eindelijk dat hij tot dusverre nog geene tegenstrijdigheid gezien heeft in zijn gelijktijdig deelgenootschap aan eene kiezersvereeniging. Mogt hij in het vervolg eenigen strijd ontwaren, hij zou dan weten wat hem te doen stond.

Na nog verdere woordenwisseling, wordt, op voorstel van den Heer Metman, de volgende gemotiveerde orde van den dag met 42 tegen 2 stemmen aangenomen:

De Kamer, voldaan met de door den Minister van Oorlog gegevene inlichtingen, gaat over tot de orde van den dag. Daarna is de zitting opgeheven.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 28 September.

De Begrafeniskosten van Nelson door den Staat hebben ruim 14,600 £ gekost; die van Wellington zullen niet minder bedragen.

— Uit de rapporten, uitgebragt in de jaarlijksche vergadering van de Evangelische vereeniging, Engelsche afdeeling, blijkt, dat in 't afgeloopen jaar, doordien de Evangelische sekten hare oneenigheid over eenige punten van ondergeschikt belang hadden laten varen en zich hadden vereenigd op den breeden grondslag van 9 hoofdartikelen, ruim 50,000 Roomsch Katholieken tot het Protestantisme zijn bekeerd; 13 nieuwe gemeenten hebben zich uit de bekeerde leden gevormd. De Methodisten hebben in Ierland thans 857 agenten en 1411 standplaatsen.

— Te Dublin is van wege het Departement van Oorlog de aanbesteding aangekondigd van werken tot herstelling van de zoogenaamde Martellotorens, zijnde 25 torens en batterijen op de kust ten noorden en zuiden van Dublin, die eene halve eeuw geleden gebouwd zijn, toen men eenen inval van Fransche troepen onder Napoleon duchtte. Ook zou het eiland Wight in behoorlijken staat van verdediging worden gesteld, hetgeen op 60,000 £ wordt berekend.

— Het schip Maize is op de hoogte van Malta door den bliksem getroffen,

waardoor het vaneen barstte en 16 personen in de diepte wegzonken. Alleen de Kapitein werd door een Maltheesch vaartuig opgenomen, nadat hij zich gedurende 17 uren op eenig wrakhout boven water had gehouden.

BELGIE.

BRUSSEL, 29 September.

In de Kamer van Afgevaardigden had gisteren de stemming plaats over de benoeming van den Voorzitter. Ofschoon de Minister van Buitenl. Zaken verklaard had, dat het Ministerie van de verkiezing van den Heer Verhaegen, gewezen Voorzitter in de zitting van 1851—52, eene kabinets-quaestie maakte, is de laatste bij de eerste stemming niet verkozen; want de Heer Delehaye bekwam 54 en de Heer Verhaegen 46 stemmen. Bij het verlaten der zitting hebben de Ministers van Binnenl. Zaken, die van Buitenl. Zaken en van Openbare Werken den Koning onmiddelijk hun ontslag aangeboden.

Toen de eerste stemming was afgeloopen, verklaarde de Heer Delehaye de benoeming niet te kunnen aanvaarden, die een vriend van het kussen stiet. Men ging tot eene tweede stemming over, waarvan de uitslag was dat de Heer Verhaegen 50, en de Heer Delehaye 48 stemmen bekwam. Daarop nam de Heer Verhaegen het woord, verklarende dat het niet zijne individualiteit maar een beginsel gold. Dit beginsel was door de eerste stemming aangetast, en daarom zag hij van de keuze af. Op voorstel van eenige leden, is de derde stemming tot heden uitgesteld.

Bij de opening der Kamer van heden heeft de Minister van Binnenl. Zaken een Koninklijk besluit gelezen, waarbij de zitting der Kamers verdaagd wordt tot de 26sten October.

In eene bijeenkomst van vrijzinnige kiezers heeft men besloten om den Heer Delfosse, onder-Voorzitter in de vorige zitting, tot Voorzitter te stemmen, welke Heer, op aandrang van den Heer Verhaegen en der vereeniging, die candidatuur heeft aangenomen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 28 September.

De President is in den namiddag van den 27sten te Toulon aangekomen, en ook aldaar met uitbundige toejuichingen begroet.

— Omtrent den aanslag tegen het leven van Lodewijk Napoleon gesmeed, doch bij tijds door de overheid ontdekt en verijdeld, deelt de Regering eenige bijzonderheden mede, welke de ontdekking van het helsch werktuig en het gevangennemen van eenige verdachte personen zijn voorafgegaan. Sedert eenigen tijd was het Ministerie van Policie een geheim genootschap op het spoor. De Heer Sylvain Blot, Inspecteur-Generaal bij het Ministerie, had al spoedig ontdekt, dat Marseille voor de uitvoering was bepaald. Reeds is medegedeeld, dat het geheele werktuig bestaat uit 250 geweerlopen en 4 zoogenaamde tromblonloopen van het zwaarste kaliber, afgedeeld in 28 bundels, die in 28 kamers waren verborgen, totdat men een geschikt locaal zou hebben gevonden, om het geheele werktuig te plaatsen, waartoe een klein woonhuis was gehuurd, waarvan de eerste verdieping verdeeld was in twee kamers met drie vensters in den voorgevel. Het helsche werktuig zou op de eerste verdieping worden geplaatst, en is werkelijk daar gevonden en in beslag genomen.

Tijdens het in beslag nemen van dat werktuig en het doen gevangennemen van eenige verdachte lieden, bevond zich een der zamengezworenen in het genoemde woonhuis. De overige waren of in hunne eigene huizen, of op plaatsen waar de policie zich van hunne tegenwoordigheid had verzekerd.

De Heer Emile de Girardin bezigt het ontdekte complot als een middel, om in het dagblad *la Presse* met gematigdheid aan te dringen op het losmaken der banden, waardoor thans de openbare dagbladpers hier te lande wordt belemmerd. Hij voert aan, dat het weder blijkt dat eene Regering, die het overluid denken tegengaat, geenszins het geheime smeden van aanslagen kan beletten, en hoopt, dat de tegenwoordige bewindslieden zich het gebeurde ten nutte zullen maken; dat zij vrijheid zullen laten aan degenen, welke daarvan geen misbruik maken, en zulks »opdat het misdrijf zich niet onder eene valsche gedaante moge vertoonen en de gemoederen op het dwaalspoor brengen."

Niet alleen te Marseille, maar ook te Toulon, zijn eenige personen in hechtenis genomen, ter zake van den ontdekten aanslag. Onder deze noemt men een apotheker en een slotenmaker. Men gelooft inmiddels hier niet, dat de Justitie de hoofd-aanleggers reeds in handen heeft. Het is nog niet beslist, of het Hooge Geregtshof zal worden bijeengeroepen, of dat de beschuldigden voor het Hof van Assises zullen worden teregtgesteld.

— De Heer Giffard heeft eergisteren in den Hippodrome eene proef genomen met een vischvormigen luchtbol, voorzien van eene stoommachine van 3 paardekrachten en een zeil van achteren, dat tot roer moest dienen, ten einde den bol naar welgevallen te besturen. De proef is evenwel niet gelukt.

— In de groote laan van het Luxemburg bloeijen verscheiden kastanjeboomen voor de tweede maal.

— Te Smyrna heeft den 8sten een hevige aardbeving veel schade aangerigt.

ITALIE.

ROME, 20 September.

De Paus heeft den 16den een zeetogtje gedaan aan boord van eene der twee stoombooten, welke te Porto-d'Anzio lagen en bestemd zijn voor de vaart op de Tiber.

— Volgens het Fransche regeringsblad van den 24sten dezer heeft de Paus, ingevolge zijne verklaring van 15 September 1849, de leden van den Staatsraad tegen den 20sten October aanstaande bijeengeroepen. De leden zijn gekozen uit drietallen, voorgedragen door de Provinciale raden, die zamengesteld zijn uit de achtenswaardigste mannen. De Paus heeft niet alleen mannen gekozen, die door rang en afkomst maar ook door geschiktheid uitmunten, zoo als de Vorst Orsini, de Markiezen Bevilacqua, Bourbon del Monte, Mossi en Visconti, maar ook zulken die zich op de kennis en de behandeling der openbare aangelegenheden hebben toegelegd. Zoo als Graaf Philippus Antonelli, een broeder van den Kardinaal, en de Heer Feoli, van Civita-Vecchia, die zich door financiele bekwaamheid onderscheiden, de Graaf Troni en de Heer Baldini, van Perugia, bekend wegens hunne ervaring en grondige zaakkennis. Zulke keuzen zijn zekerlijk geschikt om vertrouwen op te wekken bij de ingezetenen, wier lot te verbeteren de taak is van den Staatsraad.

Bovendien is de Staatsbegrooting van het loopende jaar openbaar gemaakt; de inkomsten bedragen bijna 60 millioen fr., de uitgaven 69,300,000 fr.; dus een tekort van ongeveer 10 millioen of een zesde van het staatsinkomen. Het bedrag der inkomsten deelende met het zielental, bekomt men voor elk inwoner 19 fl. 65 c.; in Frankrijk zoude deze berekening een vrij wat hooger cijfer opleveren. Men ziet dus dat de bevolking van den Kerkelijken Staat, onder de minst belaste van Europa kan gerekend worden. De directe belasting, de drukkendste van alle, maakt slechts een vierde van het staatsinkomen uit; bij de indirecte belastingen begint zich verbetering te vertoonen. Wat de staatsuitgaven betreft, deze zijn binnen de billijkste grenzen beperkt. Zoo geeft de schatkist jaarlijks slechts 3,800,000 fr. uit voor de civile lijst en het onderhoud der paleizen van den Paus, dat der museum's, de soldij der adellijke lijfwacht, der Zwitsersche lijfwacht, de uitgaven der Pauselijke hofhouding, de jaarwedden van het collegie der Kardinalen, de Nuntiussen en Diplomatieke vertegenwoordigers der Pauselijke Regering buiten 's lands. De staatsschuld bedraagt nagenoeg 21 millioen, dat is bijkans een derde der jaarlijksche uitgaven. Het leger kost 10 millioen. Voor openbare werken worden 2,800,000 fr. besteed. Voor openbaar onderwijs is slechts 500,000 fr. uitgetrokken, het onderwijs wordt trouwens bijna allerwege om niet gegeven, op kosten van oude stichtingen. Het bedrag der pensioenen is 5 millioen.

— De congregatie van het H. Officie heeft wederom 7 werken op de lijst der verboden boeken geplaatst, waaronder een in het Fransch: over het geloof aan de onbevlekte ontvangenis van de H. Maagd, in antwoord op verschillende schriften, welke over dit vraagstuk dezer dagen in het licht zijn gekomen; gevolgd van gesprekken over eenige valsche legenden betreffende het laatste gedeelte van het lijden van onzen Heer Jezus Christus.

— Het is aan de Fransche troepen gelukt de rooverbenden te verstrooijen, die den omtrek van Rome zoo onveilig maakten. Zij hebben zich in de naburige bosschen teruggetrokken. Zij bestaan voornamelijk uit weggeloopen Pauselijke soldaten.

— De zaakgelastigde van Nieuw-Grenada heeft zijn paspoort gevraagd en alle diplomatieke betrekkingen met het Pauselijk hof afgebroken, omdat de Paus een door hem voorgedragen persoon niet tot de Bisschoppelijke waardigheid wilde verheffen.

NAPELS.

De Regering heeft tot den aanleg besloten van eene belangrijke spoorweglinie, die de Middellandsche zee met de Adriatische zee zal verbinden. De spoorweg zal van Napels loopen naar Manfredonia, eene stad aan de baai van dien naam, welke in regtstreeksch scheepvaart-verkeer staat met Triëst, het middelpunt van een wijd uitgestrekten handel. Van Manfredonia zal een zijtak worden aangelegd tot Brindisi, eene nu reeds belangrijke haven aan de Adriatische zee. Alzoo zal het geheele Napelsche grondgebied doorsneden worden door eene spoorbaan, wier daarstelling nog dit jaar aangevangen en binnen drie jaren tijds voltooid moet worden. Reeds is er een spoorweg van Napels over Portici tot Castellamare, met eenen zijtak tot Nocera; aan de verlenging van deze baan wordt steeds gearbeid, en weldra zal zij Caserta en Capua bereiken.

— Volgens de laatste berigten was het dorp Zaffarana buiten gevaar voor de uitbarstingen van den Etna. Wel wierp de berg nog aanhoudend vlammen en lava uit, doch de stroom had eene andere rigting genomen.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 25 September.

De Keizer heeft gedurende zijn verblijf te Pesth weder aan onderscheiden staatkundige veroordeelden de vrijheid geschonken. In den loop van dit jaar werden reeds ruim 2500 personen in vrijheid gesteld. Men wacht den Keizer heden hier terug.

— De Grootvorst Troonopvolger van Rusland vertrekt van Pesth naar Darmstad en van daar naar Wurtemberg.

— De K. K. Intendant, die de gesequestreerde bezittingen der Jesuiten bestuurde, heeft rekening en verantwoording moeten afleggen. De orde ontvangt hare goederen in Italië onverminderd terug.

RUSLAND.

Volgens berigten door de Regering medegedeeld, zouden er weder belangrijke overwinningen op de Kaukasische bergvolken behaald zijn.

— In de Siberische provincie Jakutsk, welker oppervlakte gelijk staat met een derde gedeelte van Europa, hebben de Grieksch-Russische zendelingen eene draagbare kerk doen bouwen, die men uit elkander nemen en gemakkelijk weder in elkander zetten kan. Sedert 8 maanden hebben zij, met deze op eenige groote wagens geladene kerk, een groot gedeelte der provincie doorreisd en meer dan 2200 uren afgelegd. In die kerk zijn in dien tijd over de 1500 heidenen gedoopt.

Burgerlijke Stand,

Van den 23 tot en met den 29 September 1852.

BEVALLEN: H. Frankhuyzen, geb. de Klerk, Z. — H. J. Heykoop, geb. Lagelie, D. — S. Schulderer, geb. Derr, D. — S. Pelser, geb. Drukker, D. — C. Filippo, geb. van Hoorn, Z. — C. Zwarts, geb. Zonderop, D. — C. van der Stok, geb. Janssen, D. levenl. — S. M. Schouten, geb. de Wit, Z. — A. H. Bernard, geb. van Zoest, Z. — P. M. van den Bos, geb. van Nieuwenburg, D. — J. D. Rietbergen, geb. Vogel, Z. — E. van der Ham, geb. van der Zwiep, D. — S. Briejer, geb. Augustyn, Z. — M. Teeuwen, geb. Brittyn, Z. — C. Spierenburg, geb. Krombergs, D. — C. Webber, geb. van der Zeeuw, D. — C. van den Bosch, geb. van Lieshoud, Z. — C. Prillevitz, geb. Servaas, D. — M. F. Marjee, geb. Diepenbach, D. — A. E. S. Trago, geb. Kres, Z. — W. M. van der Spruyt, geb. de Graaf, D.

GEHUWD: G. F. Meijer, Wedr. en M. van Wijk, Wede. — J. Karreman, Jm. en J. van der Drift, Jd. — P. van Maastricht, Jm. en S. T. Janssen, Jd. — S. Kruit, Jm. en C. Ranselaar, Jd.

OVERLEDEN: C. Pont, Z., 2 m. — J. Harihgsr, Z., 19 j. — G. Crama, D., 4 j. — M. C. Vermond, D., 2 j. — G. Koppeschaar, geb. Lagas 58 j. — A. M. C. Longepee, 24 j. — C. Crama, D. 18 m. — M. M. Plattel, D., 7 j. — M. P. S. Seyn, D., 2 j. — C. J. S. Reimeringer, D., 13 j. — J. M. van den Nouland, Z., 11 j. — J. Sierat, Z., 19 m. — G. Steenstraaten, D., 1 j.

KERKNIEUWS.

Z. M. heeft eervol emeritaat met pensioen verleend, aan de Predikanten der Hervormde gemeenten: J. A. van Eyk van Voorthuysen, te Edam, ingaande 1°. Januarij. B. Stemberg, te Rotterdam, ingaande 1°. October, J. H. Lammers, te Kesteren, ingaande 1°. Januarij. J. F. Hoff, te Oss, ingaande 1°. October en aan den Predikant bij de Evang. Luthersche gemeente, H. Hering, te Middelburg, ingaande 1°. Januarij.

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 29sten September de Heer H. A. C. de la Bassecour Caan, van 's Gravenhage, in de Regten, met *Theses.*

218de Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

3de Trekking. N°. 13959 een prijs van *f* 5,000. N°s. 2225, 7290 en 18191 ieder een prijs van *f* 1,000.
4de » N°. 12631 een prijs van *f* 2,500. N°. 16604 een prijs van *f* 1,250.

ADVERTENTIEN.

Bevallen van eene welgeschapene DOCHTER, W. M. DE GRAAF, geliefde Echtgenoote van

LEYDEN, 30 September 1852. G. W. VAN DER SPRUYT.

Eenige Kennisgeving.

Heden beviel mijne geliefde Echtgenoote W. J. VAN DEN BOSCH van een' welgeschapen ZOON.

LEYDEN, 29 September 1852. Dr. F. DOZY.

LEYDSCHE SCHOUWBURG.

Koninklijke Hollandsche TOONEELISTEN onder Directie van de Heeren A. PETERS en DE VRIES, op Maandag den 4den October 1852:

Robin, Tooneelspel, in drie Bedrijven, naar het Fransch.

Rolverdeeling:

Robin. . . . . De Hr. *A. Peters.*
De Markies *de Lormias.* . . . . » *van Ollefen.*
De Ridder *de Larapinière.* . . . . . . » *Ruffa.*
Graaf *de Cerny.* . . . . » *P. van der Grijp.*
Jan Gauthier. . . . . » *van Hanswijk.*
Valentijn. . . . . » *Hammecher.*
Baronnes *de Ronquerolles.* . . . . . . Mw. *Stoopendaal.*
Marie. . . . . » *Valois-Sablairolles.*
Gravin *de Cerny.* . . . . » *Ruffa.*
Vrouw *Gireaud.* . . . . » *Moor-Vink.*
Genoodigden, enz.

Na de Pauze: ***3 October 1574***, Dichtregelen door A. VAN DER HOOP, Jr.'s ZOON, voor te dragen door den Heer A. PETERS, gevolgd door: ***De eerste Liefde*** of de ***Herinnering onzer Kinderjaren***, Blijspel met Zang, in één Bedrijf, naar het Fransch, door den Hr. C. J. ROOBOL.

Rolverdeeling:

De Heer *Duval.* . . . . De Hr. *Ruffa.*
Emma, zijne Dochter. . . . . Mw. *Valois-Sablairolles.*
Reinville, Grondeigenaar. . . . . . De Hr. *Morin.*
Charles, Neef van *Duval.* . . . . . . » *Hammacher.*
Pieter, bediende bij *Duval.* . . . . . » *J. van der Grijp.*

Aanvang ten *half zeven* ure.

Prijzen der Plaatsen: Loge *f* 2.00. Amphitheater *f* 1.50. Bak *f* 1.20. Galerij *f* 0.60.

De plaatsen kunnen besproken worden aan den Schouwburg op Zaturdag den 2den October en op den Speeldag, des morgens van 10 tot 1 ure, mits betalende 10 cents voor het bespreken van iedere plaats.

MANUFACTUREN EN MODES.

D. WAFELBAKKER heeft hiermede de eer het geëerde Publiek te berigten, dat hij zijn **MAGAZIJN** op aanstaanden *Maandag den 4den October* zal **openen.** Door eene ruime sortering van alles wat tot het vak behoort, alsmede door *vastgestelde prijzen* en door eene solide en vriendelijke behandeling hoopt hij het vertrouwen van allen te verwerven en beveelt zich daartoe op het allerminzaamst aan.

De Ondergeteekenden hebben de eer ter kennis van hunne geachte Stadgenooten te brengen, dat de tusschen hen bestaande **CORPORATIE** tot Verhuring van **Rouwkoetsen**, met onderling genoegen op heden is *ontbonden.*

Onder dankbetuiging voor het gedurende een reeks van jaren in hen gesteld vertrouwen, nemen zij de vrijheid, zich ieder in 't bijzonder bij voorkomende gelegenheden aan te bevelen.

B. P. VAN HEES,
LEYDEN, 30 September 1852. J. A. BRESSER,
A. J. ZIJUR.

Men verlangt in een stil eenvoudig Burger Huisgezin van de Protestantsche Godsdienst, **Kost en Inwoning**, voor een fatsoenlijk MEISJE, dat zich voor het Onderwijs vormt, en hare bezigheden den geheelen dag buiten 's huis, en weinig behoeften heeft, tot eenen zeer matigen prijs. Adres met opgave van Naam, Woning en Prijs, met gesloten Brieven onder de Letters **A. B.** aan het Bureau der Leydsche Courant.

Het LEESMUSEUM wordt den 1sten October tijdelijk **Verplaatst** naar Wijk IV. N°. 808 en 809, achter de Pieters Kerk.

Een **EZELIN** met **VEULEN** *te Koop* of *te Huur*, te bevragen bij HENDRIK BREMMER, in de Galgstraat te *Leyden.*

Heden Namiddag 1 October, vervolgt de Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK met te Verkoopen de BOEKEN over GODGELEERDHEID. **Zaturdag Namiddag** vervolg der vorige taak, KERKELIJKE GESCHIEDENIS en WIJSBEGEERTE, alsmede de Boeken betreffende **REGTSGELEERDHEID en STAATKUNDE.**

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG 29 September.

	Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à $2\frac{1}{2}$ pCt.	[illegible]	$64\frac{1}{8}$	64
Dito Certificaten 3	$76\frac{7}{8}$		
Dito dito 4	$96\frac{5}{8}$	$96\frac{1}{4}$	$96\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat $3\frac{1}{2}$	$95\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij $4\frac{1}{2}$	125	—	—
O. I. Leening 4	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg $4\frac{1}{2}$	—	—	—
Haarlemmermeer 5	—	—	—
FRANKRIJK, Certif. 3	$72\frac{7}{8}$	73	$72\frac{15}{16}$
Dito dito 5	—	—	—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816 5	$107\frac{5}{8}$	$107\frac{5}{8}$	$107\frac{5}{8}$
Dito dito 1828 en 1829 5	$106\frac{3}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833 5	$96\frac{7}{8}$	$96\frac{7}{8}$	—
Dito 1840 4	$91\frac{1}{8}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co. 4	91	$91\frac{1}{16}$	—
Dito dito Nieuwe . . . 4	—	—	—
Inschrijving in Assign. 6	—	—	—
Certificaten van dito . . 6	$71\frac{5}{8}$	—	—
POLEN, Obligatiën . . . 4	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{1}{2}$	$85\frac{1}{2}$
Dito Aandeelen met Loten. fl. 250 *f*	—	—	—
Dito dito 1835 . . . . *f* 500	$160\frac{1}{2}$	—	—
SPANJE, Obligatiën . . . à 1 pCt.	$23\frac{3}{16}$	$23\frac{7}{8}$	—
Dito Obligatiën 3	$50\frac{5}{8}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m. . . 3	$45\frac{7}{8}$	$45\frac{15}{16}$	$45\frac{7}{8}$
Bewijzen Coupons	—	—	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll. 5	—	—	—
Dito 4	69	—	—
Dito Metall. 5	$78\frac{3}{4}$	79	—
Dito Nieuwe 5	$90\frac{11}{16}$	$90\frac{3}{4}$	$90\frac{3}{4}$
Dito 1847 . . . . . . $2\frac{1}{2}$	41	—	—
BELGIE, Banc. . . . . . $2\frac{1}{2}$	$51\frac{11}{16}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD . . $2\frac{1}{2}$	—	—	—
BRAZILIE, 1824 100 £ . . 5	$100\frac{4}{5}$	—	—
PORTUGAL, te Londen . . . 5	$42\frac{3}{16}$	$42\frac{3}{8}$	$42\frac{5}{16}$
Dito dito 4	39	$39\frac{1}{8}$	39
VENEZUELA, ... $3\frac{1}{2}$	41	—	—
MEXICO, ... 5	—	—	—
AMERIKA, Bankactiën . . .	$4\frac{3}{8}$	—	—

Braz. 1839, £ 200, 5 pCt. $100\frac{1}{4}$.

Koers van het Geld. Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2. De Wisselkoers der Gouden Tienguldenstukken is *f* 9,85 à 90.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.